

ІНСТИТУТ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ І ГЛОБАЛЬНОГО ПРОСТОРУ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою ІТГПІ НАН України
від «30» серпня 2024 року
протокол № 8

Наказ ІТГПІ НАН України
№ 34-с від «30» серпня 2024 року

Директор _____ О.М.Трофимчук

ПОЛОЖЕННЯ про оцінювання результатів навчання аспірантів

Київ 2024

Загальні положення

Положення про оцінювання результатів навчання аспірантів (далі - Положення) є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти і встановлює сукупність організаційно-методичних заходів щодо перевірки та оцінювання знань, умінь і навичок аспірантів, набуття ними фахових компетентностей.

Аспірант - особа, зарахована до ІТГП НАН України для здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії.

Результати навчання — сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

До основних завдань оцінювання результатів навчання аспірантів в інституті належать:

- оцінювання результатів навчання (знань, умінь, навичок, інших компетентностей), набутих особою в процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою та інформування аспірантів про якість досягнутих результатів;
- мотивація аспірантів до систематичної активної роботи протягом усього періоду навчання;
- аналіз результатів навчання та вплив науково-педагогічного працівника на процес самостійної роботи аспірантів і ефективність освітнього процесу в цілому.

Дидактичними принципами оцінювання результатів навчання аспірантів є:

- дієвість;
- систематичність;
- індивідуальність;
- диференційованість;
- об'єктивність;
- єдність вимог;
- прозорість освітнього середовища.

Зазначені принципи логічно пов'язані між собою і визначають вимоги до форм і методів перевірки та оцінювання знань, що формують систему контролю знань аспірантів.

Реалізація основних завдань оцінювання результатів навчання аспірантів в Інституті телекомунікацій глобального та інформаційного простору НАН України (далі ІТГП НАН України) досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контрольних заходів. Це вхідний контроль, поточний контроль, підсумковий контроль (залік або екзамен), атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії (захист дисертації)

Оцінювання результатів навчання аспірантів в інституті здійснюється за

100-бальною шкалою. Таблиця розподілу оцінок, що дозволяє встановити співвідношення між різними системами оцінок в Європейському просторі вищої освіти та за його межами, наведена в дод. 1.

Кількість балів та їх розподіл за видами завдань під час поточного і підсумкового контролю з дисципліни та критерії оцінювання знань аспірантів визначаються випусковим відділом та доводяться до відома здобувачів вищої освіти науково-педагогічним працівником на першому навчальному занятті з дисципліни. При цьому, бали, що накопичуються аспірантами за видами завдань, повинні бути цілими числами.

Аспіранти мають бути чітко проінформовані про стратегію оцінювання, яка застосовується щодо їхньої навчальної програми; про те, які методи оцінювання будуть до них застосовані; які очікувані результати, а також про те, які критерії будуть використані при оцінюванні результатів навчання.

Порядок організації оцінювання результатів навчання аспірантів

Вхідний контроль (діагностика вхідного рівня знань аспірантів) застосовується як передумова успішної організації вивчення дисципліни. Він дає змогу визначити наявний рівень знань аспірантів і слугує науково-педагогічному працівнику орієнтиром для реалізації індивідуального підходу в процесі викладання дисципліни та визначенні форм і методів організації освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться на семінарському, практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи у вигляді контрольних робіт, розрахункових робіт, домашніх завдань, відповідей на практичних заняттях, тощо. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки аспірантів із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на семінарських заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт. Викладач має право додати кілька заохочувальних балів за активну роботу протягом семестру і також відняти бали за порушення аспірантом процесу навчання (списування, відсутність без поважних причин на практичних заняттях, не здані в строк реферати, тощо). Відсутність без поважних причин на контрольних заходах може означати одержання 0 балів за відповідний захід.

Завдання поточного контролю зорієнтовані допомогти аспірантам організувати свою роботу самостійно, сумлінно та систематично щодо опанування матеріалу навчальних дисциплін і мають на меті:

- визначити повноту, глибину програми дисципліни та якість сприйняття матеріалу, що вивчається;
- виявити результат засвоєння дисципліни, рівень сформованості знань, умінь і навичок (компетентностей);
- визначити недоліки у засвоєнні навчального матеріалу і спланувати заходи щодо їх усунення;
- виявити ступінь відповідальності аспірантів при підготовці до навчальних занять та визначити причини, що перешкоджають успішній систематичній навчальній роботі;

- виявити рівень навичок самостійної роботи й окреслити шляхи та засоби щодо їх розвитку;
- стимулювати інтерес аспірантів до змісту дисципліни та активність до пізнання.

Максимальна кількість балів, які можна набрати за поточний контроль дорівнює **60**.

Підсумковий контроль - це підсумкове оцінювання результатів навчання аспірантів, що здійснюється в аспірантурі у формі **заліку або екзамену**.

Підсумковий контроль проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного навчання студентів.

Проведення підсумкового контролю з дисципліни передбачається робочою програмою дисципліни як окреме заняття в межах годин, передбачених робочим навчальним планом на проведення практичних, семінарських занять, і проводиться на останньому за розкладом такому занятті.

На підсумковий контроль виносяться питання, задачі, ситуаційні завдання тощо, що передбачають перевірку розуміння аспірантами програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування дисципліни у термінах компетентностей як результатів навчання.

Максимальна кількість балів, які можна набрати за підсумковий контроль дорівнює **40**.

Максимальна сума балів, накопичених аспірантом за виконання всіх видів поточних навчальних завдань (робіт) на практичних, семінарських заняттях та на підсумковому контролі дорівнює **100** та свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення.

Якщо аспірант був відсутній на екзамені з поважних причин (наприклад, через хворобу, що задокументовано відповідним медичним документом), то він має право перескласти цей іспит в час, визначений Інститутом, без жодної втрати балів.

Якщо аспірант був відсутній на екзамені (перескладанні екзамену, комісії) без поважних причин, то неявка прирівнюється до 0 балів за відповідну атестацію.

Якщо підсумкова семестрова оцінка за роботу протягом семестру не перевищує 34 бали, то аспірант не допускається до складання іспиту. Такий аспірант направляється на комісію.

Комісія складається з трьох викладачів Інституту і затверджується наказом директора. Перескладання іспиту проводиться не пізніше, ніж у місячний термін з моменту останнього екзамену.

Якщо за результатами складання іспитів або заліків аспірант одержує оцінку «Fх – незадовільно» на комісії, то аспірант вважається таким, що має академічну заборгованість.

Академічною заборгованістю вважається заборгованість, що виникла у

здобувача вищої освіти в результаті його неявки на підсумковий контроль або одержанні незадовільної оцінки (0-59 балів) за результатами підсумкового контролю знань.

Питання про відрахування аспіранта або взяття повторного курсу визначається атестаційною комісією, що визначається наказом директора Інституту.

Залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння здобувачем вищої освіти навчального матеріалу на підставі результатів виконання ним усіх видів навчальних завдань на семінарських, практичних заняттях, самостійної роботи, які визначені робочою програмою навчальної дисципліни.

Присутність всіх здобувачів вищої освіти на заліку - обов'язкова. В разі неявки, набрані бали за результатами підсумкового контролю не виставляються. У відомості підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти науково-педагогічний працівник робить запис «не з'явився».

Екзамен - це форма підсумкового контролю засвоєння здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії програми навчальної дисципліни. Форма проведення екзамену визначається навчальним планом.

Екзамени проводяться за білетами, складеними науково-педагогічними працівниками та розглянутими на засіданні вченої ради інституту. Структура екзаменаційних білетів з дисципліни і критерії оцінювання екзаменаційних завдань визначаються в робочій програмі дисципліни та доводяться до відома аспірантів.

Присутність аспірантів на екзамені є обов'язковою.

Повторне складання екзаменів з кожної дисципліни допускається не більше двох разів. При незадовільній оцінці з першої спроби - науково-педагогічному працівнику з даної дисципліни, другий раз - комісії, яка створюється директором Інституту.

Проведення екзамену та перевірка екзаменаційних робіт аспірантів здійснюються науково-педагогічним працівником (екзаменатором).

При письмовому екзамені оцінки оголошуються аспірантам наступного дня після проведення екзамену, при усному — в день проведення екзамену.

Атестація - це захист дисертаційної роботи, підготовленої аспірантом за час навчання в аспірантурі.

Порядок проведення атестації визначені в Положенні про атестацію здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в Інституті телекомунікацій глобального і інформаційного простору НАН України.

Аспірант, який претендує на перезарахування результатів навчання, пише на ім'я завідувача відділу аспірантури і докторантури заяву, в якій зазначає назву навчальної дисципліни, отримані результати навчання та результати навчання, на які він претендує за 100-баловою шкалою ІТГП НАН України.

Ліквідація академічної заборгованості проводиться після закінчення екзаменаційної сесії не пізніше наступного тижня після сесії. Оцінка, отримана

під час ліквідації академічної заборгованості на комісії, є остаточною. Здобувачам вищої освіти, які складали залік або екзамен під час ліквідації академічної заборгованості, підсумкова оцінка з дисципліни виставляється без урахування балів підсумкового контролю. Підставою для ліквідації академічної заборгованості є отримання здобувачами незадовільної оцінки 0-59 балів. Під час ліквідації академічної заборгованості з дисципліни науково-педагогічний працівник попередньо з відділу аспірантури і докторантури отримує список здобувачів, допущених до підсумкового контролю. Результат контрольного заходу виставляється у відомість підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти. Оформлені відомості викладач повертає у відділ аспірантури і докторантури, де перевіряється відомість та фіксується факт її повернення в Журналі реєстрації відомостей підсумкового контролю знань здобувачів. 100% здобувачів ознайомлені з порядком повторного проходження контрольних заходів.

Після - завершення заліку/екзамену науково-педагогічний працівник виставляє результати заліку або екзамену в балах за 100-бальною шкалою ІТГП НАН України в графі 3, 4 відомості підсумкового контролю (дод. 2), одержаної у відділі аспірантури і докторантури, та розписується.

Науково-педагогічний працівник визначає показники абсолютної та якісної успішності в групі за результатами підсумкового контролю знань та заносить їх у відомість підсумкового контролю знань. Оформлення відомостей підсумкового контролю знань аспірантів під час ліквідації академічної заборгованості здійснюється за аналогічною процедурою із заповненням відомості підсумкового контролю знань.

**Таблиця відповідності
шкали оцінювання ІТГІП НАНУ за шкалою ЄКТС**

Оцінка за шкалою ІТГІП НАНУ (бали)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Традиційна
90-100	A	відмінно
82-89	B	Дуже добре
75-81	C	добре
69-74	D	задовільно
60-68	E	Достатньо задовільно
35-59	FX	незадовільно
1-34	F	Не допущений

ІНСТИТУТ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ І ГЛОБАЛЬНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

Спеціальність _____

Курс _____

Дата екзамену, заліку,
захисту індивідуальних занять «__» _____ 20__

ВІДОМІСТЬ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ № _____

З _____
(назва навчальної дисципліни)

Кількість годин _____ в т.ч. аудиторних _____; кількість кредитів ЄКТС _____; форма контролю залік
Науково-педагогічний працівник, який виставляє оцінку і здійснював поточний контроль

(посада, прізвище, ініціали)

№ п/п	Прізвище, ініціали здобувача освіти	Підсумкова оцінка			
		Результати екзамену, заліку, захисту індивідуальних завдань за шкалою ІТГП НАНУ	За шкалою ЄКТС	Підпис науково- педагогічного працівника	Примітки
1	2	3	4	5	6

Здобувачів у групі _____
Не допущено _____

Загальна успішність

№ п/п	Оцінка за шкалою ІТГП НАНУ (бали)	Оцінка за шкалою ЄКТС	Кількість оцінок
1	90-100	A	
2	82-89	B	
3	75-81	C	
4	69-74	D	
5	60-68	E	
6	35-59	FX	
7	1-34	F	
Не з'явилися			

Науково-педагогічний працівник _____
(підпис)

«__» _____ 20__ р.

Положення розробили:

Лебідь О.Г.	Заступник директора з наукової роботи
Калюх Ю.І.	Д.т.н., проф., головний науковий співробітник Інституту телекомунікацій і глобального інформаційного простору НАН України
Триснюк В.М.	Д.т.н., с.н.с., завідувач відділу досліджень навколишнього середовища Інституту телекомунікацій і глобального інформаційного простору НАН України
Кряжич О.О.	К.т.н., с.н.с., старший науковий співробітник Інституту телекомунікацій і глобального інформаційного простору НАН України